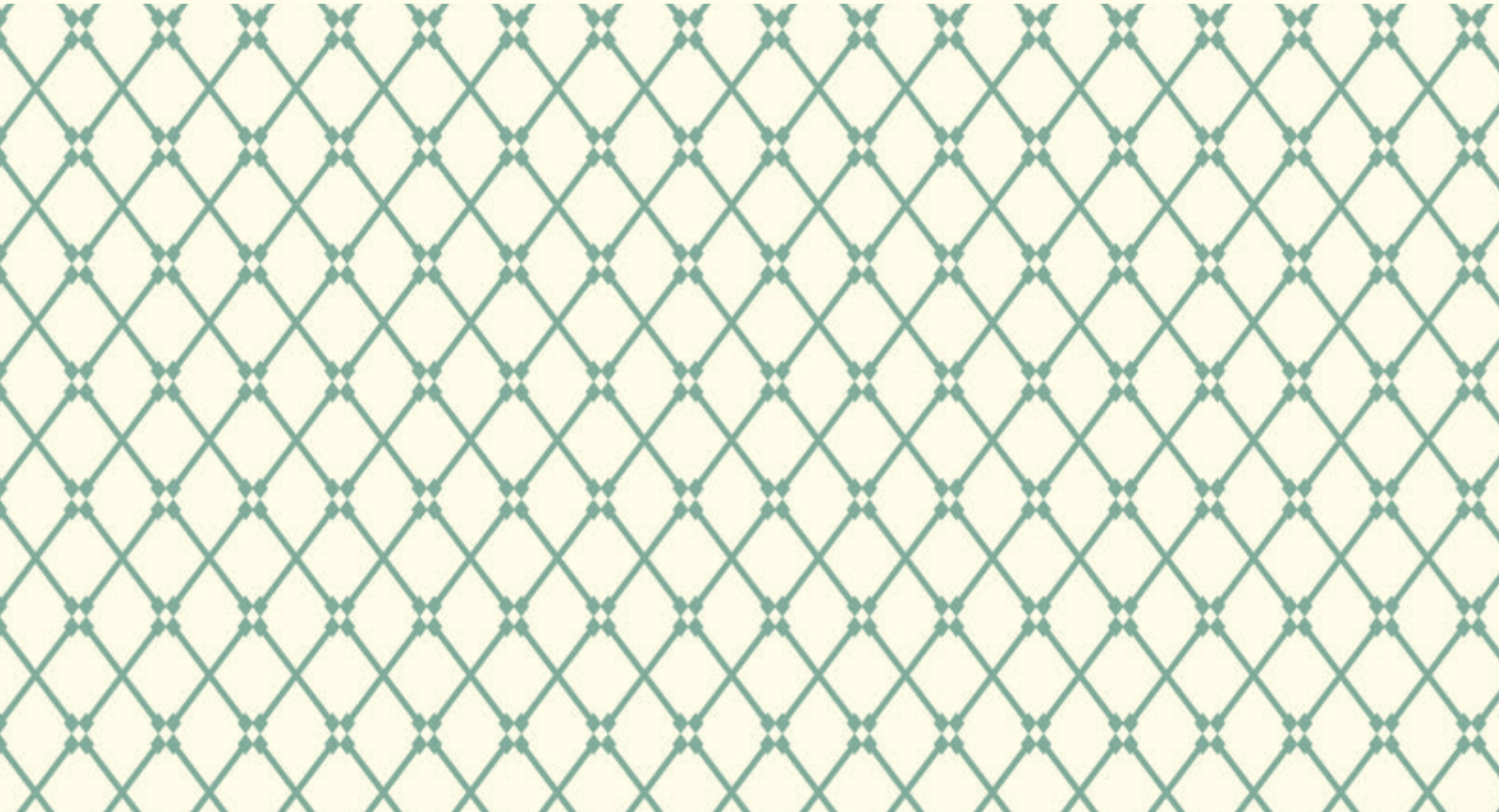

SCIENTOLOGY:
ET SAMFUNN
SOM TILBER

Lonnie D. Kliever, ph.d.
Professor i religionsstudier
Southern Methodist University
Dallas i Texas i USA
26. september 1994

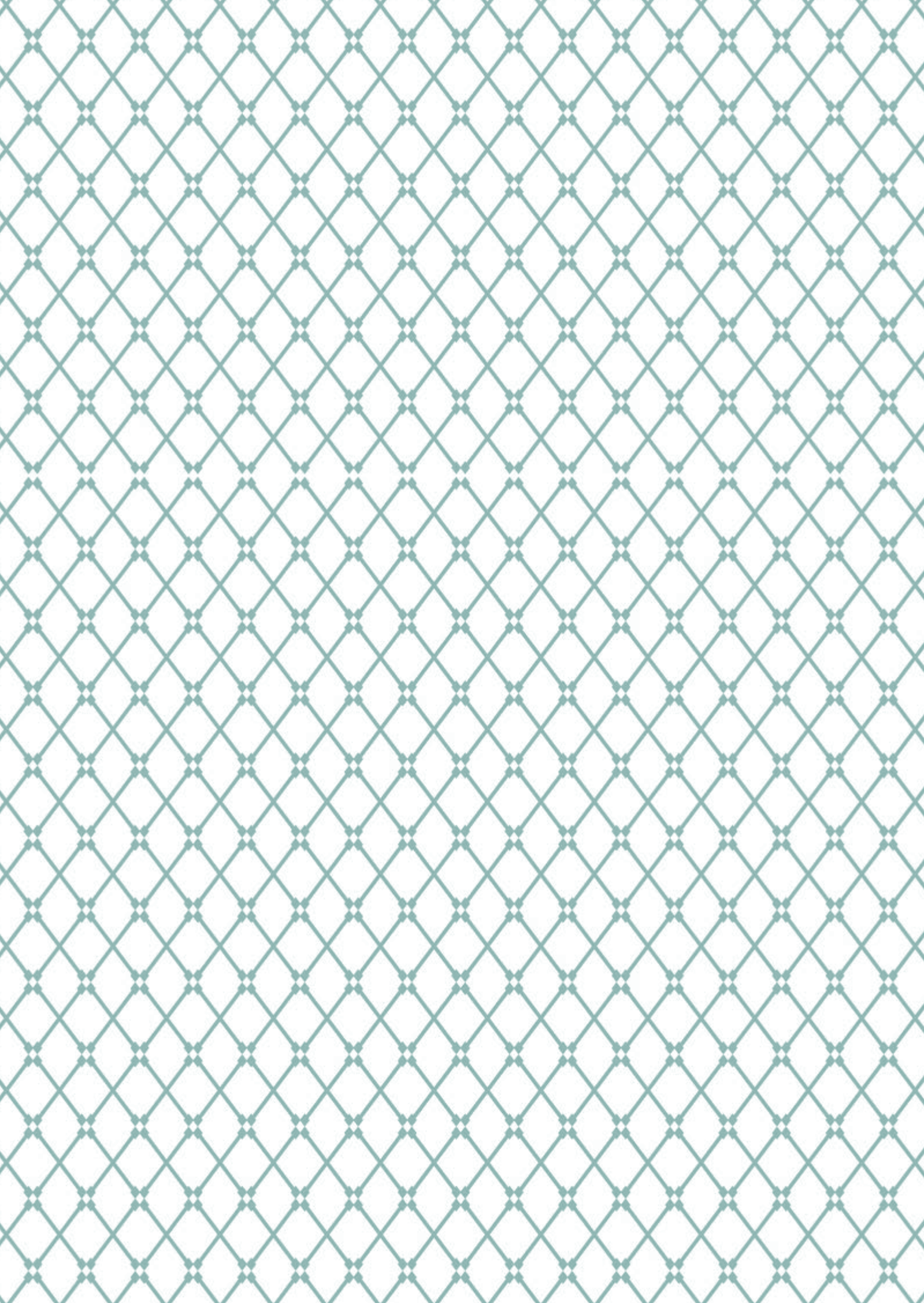

SCIENTOLOGY
ET SAMFUNN
SOM TILBER

SCIENTOLOGY
ET SAMFUNN SOM TILBER

INNHOOLD

I.	Profesjonell bakgrunn	1
II.	Oppgave	2
III.	Analyse av Scientology som en religiøs organisasjon	3
	III.I. Scientology oppfyller definisjonen av enhver religiøs tradisjon	3
	III.II. Scientology søker å oppnå målene til enhver religiøs søken	5
	III.III. Scientology utviser dimensjonene til et hvilket som helst religiøst samfunn	7
	III.IV. Konklusjon	9
IV.	En analyse av Scientology som et samfunn som tilber	10
	IV.I. Målet for tilbedelse i Scientology	10
	IV.II. Formene for tilbedelse i Scientology	11
	IV.III. Anledningene for tilbedelse i Scientology	13
	IV.IV. Konklusjon	14

Lonnie D. Kliever, ph.d.
Professor i religionsstudier
Southern Methodist University
Dallas i Texas i USA
26. september 1994

SCIENTOLOGY ET SAMFUNN SOM TILBER

I. PROFESJONELL BAKGRUNN

Jeg mottok en Bachelor fra et humanistisk fakultet *magna cum laude* (med stor ære) i psykologi fra Hardin-Simmons University i 1955. Jeg fullførte som Master i teologi *cum laude* (med ære) på Union Theological seminary i New York i 1959. Jeg mottok en doktorgrad i filosofi innen religion og filosofi fra Duke University i 1963.

Jeg har tidligere hatt 100 % fakultetsansettelse i Departementet for filosofi ved University of Texas i El Paso fra 1962–65 og steg i rang til førsteamanuensis, i Departementet for religion ved Trinity University i San Antonio fra 1965–69, i Departementet for religionsstudier ved University of Windsor i Ontario i Canada fra 1969–75 og steg i rang til professor. Siden 1973 har jeg holdt stilling som professor i religionsstudier ved Southern Methodist University og tjenestegjort som formann for Departementet for religionsstudier fra 1975–86 og fra 1993 til nåtid.

Jeg har lenge vært medlem i god status av den Amerikanske foreningen for universitetsprofessorer, Amerikansk religionsakademi, Samfunn for det vitenskapelige studiet av religion, Amerikansk teologisk samfunn, Kanadisk samfunn for studiet av religion, Kanadisk teologisk samfunn, Rådet for studiet av religion, og jeg har holdt landsomfattende embete, vært formann i profesjonelle komiteer eller tjent på redaksjonelle råd i de fleste av disse profesjonelle foreningene.

Jeg er en religions- og kulturfilosof med spesiell kompetanse innen moderne tids religioner. Som sådan er jeg primært opptatt av de skiftende formene for religiøs tro og praksis i både ledende og nyere religiøse bevegelser, da disse eldre og nyere religionene reagerer på utfordringene og forandringene i det moderne liv. Jeg underviser regelmessig en rekke kurs på student- og akademisk nivå i det sammenlignende, filosofiske og sosialvitenskapelige studiet av religion ved Southern Methodist University. Jeg fortsetter også et vedvarende og omfattende program med akademisk forskning og publisering i mitt spesialområde. Jeg har utgitt fem bøker som har å gjøre med moderne religiøs tenkning, med tittelen *Radical Christianity* (1968), *H. Richard Niebuhr* (1977), *The Shattered Spectrum* (1981), *The Terrible Meek: Essays on Religion and Revolution* (1987), og *Dax's Case: Essays in Medical Ethics and Human Meaning* (1989), så vel som et antall artikler i ledende akademiske tidsskrifter som *The Harvard Theological Review*, *The Journal of Religion*, *The Journal of the American Academy of Religion*, *Studies in Religion*, *Religion in Life*, *The Religious Studies Review*, og *The Journal for the Scientific Study of Religion*.

Som spesialist i moderne religioner har jeg gjennomført et omfattende vitenskapelig studium av Scientologykirken. Jeg har lest flesteparten av de store teoretiske tekstene som er skrevet og utgitt av L. Ron Hubbard, gjennomgått mange av de tekniske og administrative bulletengene forberedt av hr. Hubbard og de administrative og kirkelige tjenestemennene i kirken, og har undersøkt representative eksempler av treningshåndbøkene brukt av lærere og elever på forskjellige kurs som tilbys av Kirken. Jeg har også lest et antall journalistiske og akademiske studier om Scientologykirken. I tillegg har jeg snakket med praktiserende scientologer og besøkt Kirken deres på 46th Street og Celebritetssenteret på 82nd Street i New York City, Flag-serviceorganisasjonen deres i Clearwater i Florida og Celebritetssenteret deres i Dallas.

II. OPPGAVE

Jeg har blitt bedt om å gi min ekspertoppfatning angående to generelle spørsmål: (1) Er Scientology en «religion» i ethvert henseende av det ordet? og (2) Er Scientologykirker «steder for tilbedelse» i ethvert henseende av det uttrykket? Jeg forstår at disse spørsmålene oppstår i sammenheng med administrative prosedyrer for å avgjøre hvorvidt Scientologykirkene kvalifiserer til eiendomsskattefritak som «steder for tilbedelse». Jeg nærmer meg disse spørsmålene ikke fra noe ekspertise- eller lovperspektiv, men i egenskap av religions- og kulturfilosof med spesielle kunnskaper om religioner i moderne tidsalder, inkludert Scientology.

I påvente av hele diskusjonen som følger, er jeg overbevist, på grunn av min profesjonelle utdanning og akademiske forskning, om at Scientology er en religiøs organisasjon i alle henseender av det

uttrykket fordi den oppfyller den akademiske definisjonen av enhver religiøs tradisjon, fordi den søker å oppnå målene til enhver religiøs søken, og fordi den viser dimensjonene til et hvilket som helst religiøst samfunn. Jeg er også overbevist om at Scientology er et samfunn som tilber i enhver betydning av ordet, fordi dens mål for tilbedelse er både absolutt og transcendent, dens former for tilbedelse er både åndelige og opplysende og dens anledninger for tilbedelse er både private og offentlige.

III. ANALYSE AV SCIENTOLOGY SOM EN RELIGIØS ORGANISASJON

III.I. SCIENTOLOGY OPPFYLLER DEFINISJONEN AV ENHVER RELIGIØS TRADISJON

Mange lærde innenfor området religionsstudier definerer religion i rent funksjonelle vendinger. Kanskje de to mest aksepterte akademiske definisjonene av religion av denne typen er filosof Paul Tillich's beskrivelse av religion som «tilstanden å være grepet av et *grunnleggende anliggende*», og historiker Frederick J. Strengs karakterisering av religion som «et middel til *grunnleggende forandring*». For slike betraktningmåter kan ethvert anliggende som modifierer alle andre interesser som foreløpige, eller enhver kraft som endrer en person helt og holdent, bli betraktet som grunnleggende sett religiøs i betydning og formål. Disse funksjonelle måtene å betrakte den akademiske definisjonen av religion er ganske like den juridiske definisjonen av religion som ble lagt frem i *Seeger mot USA*, 380 U.S. 163 (1965), som fastsetter at «religiøs trening og tro omfatter og strekker seg til de oppriktige og meningsfulle overbevisningene som opptar en plass i livet *parallelt* med det som fylles av den ortodokse troen på et Høyeste vesen».

Mens jeg verdsetter den akademiske nytten og juridiske hensiktsmessigheten til slike funksjonelle måter å betrakte religion på, blir mine formål som en akademiker bedre tjent med en noenlunde smalere definisjon av religion. Lignende betraktningmåten til mange andre akademikere i feltet religionsstudier, definerer jeg religion faktisk som *ethvert system av overbevisninger og praksiser som hevder å samordne enkeltpersoner og samfunn med den transcendent årsaken til deres eksistens*. Alle elementene i denne definisjonen er viktig fordi de fremhever viktige og uunnværlige aspekter av hver eneste organiserte religiøse tradisjon. Hver religion er et system av *overbevisninger og praksiser*. En religion gir både en måte for forståelse av og å engasjere seg i verden i all dens mysterium og betydning. Hver eneste religion bistår og støtter *enkeltpersoner og samfunn*. En religion relaterer personen til et samfunn med personer som tenker og handler likt. Viktigst av alt, hver eneste religion er forankret i en *transcendent årsak*. Med «transcendent årsak» henviser jeg til kjennetegnet at religioner typisk skiller mellom den vanlige verden og det ekstraordinære

vesenet eller makten som forener og gjør den vanlige verden komplett. Religioner snakker ofte om denne transcendentе årsaken som det Hellige, det Guddommelige eller det Uendelige mens de tildeler det slike navn som Gud, Allah eller Brahman. Men uansett hvordan det navngis og forklares, bekrefter hver religion en ultimat virkelighet som besvarer liv-og-død spørsmålene i menneskets tilværelse. Det karakteristiske merket til alle religioner er et forhold til denne ultimate virkeligheten.

Uten tvil møter Scientology både de funksjonelle og juridiske definisjonene av religion som «en tilstand av grunnleggende anliggende», eller som «et middel til grunnleggende forandring». Men akkurat like sikkert oppfyller Scientology den smalere akademiske definisjonen av religion som jeg har foreslått. Scientology presenterer et system av overbevisninger og praksiser som hevder å samordne både enkeltpersoner og samfunn med den transcendentе årsaken til hele tilværelsen. Mer presist oppfyller Scientology *sine qua non*-testen for enhver religion, siden den bekrefter virkeligheten til en transcendent årsak til menneskelig eksistens og forstår denne transcendentale årsaken på en fullstendig åndelig måte.

Scientologer ser menneskelige liv oppsatt på overlevelse på åtte *dynamikker*, eller formål. De beskriver disse åtte interaktive dynamikkene som konsentriske sirkler der den første dynamikken av individuell eksistens er suksessivt omgitt og støttet av mer omfattende dynamikker av kollektiv og åndelig eksistens. Dermed deltar og retter eksistens på hver av dynamikkene seg i og mot livets ultimate åndelige opprinnelse og skjebne. Den første dynamikken er trangen i retning av overlevelse gjennom individuell eksistens; den andre dynamikken i retning av overlevelse gjennom familieliv; den tredje dynamikken gjennom grupper; den fjerde dynamikken i retning av overlevelse gjennom hele menneskeheten; den femte dynamikken i retning av overlevelse gjennom alle livsformer; den sjette dynamikken i retning av overlevelse gjennom det fysiske universet; den sjuende dynamikken i retning av overlevelse gjennom det åndelige universet og den åttende dynamikken i retning av overlevelse gjennom et Høyeste vesen eller som Uendelighet. Dermed, mens de seks første dynamikkene hovedsakelig er opptatt av åndelig velvære i hverdagens verden, knytter den sjuende og åttende dynamikken disse planene av daglig tilværelse til åndelige dimensjoner av virkelighet som radikalt overgår hverdagens fysiske og sosiale verden.

Scientologys sjuende dynamikk bekrefter en åndelig dimensjon av tilværelse som radikalt overgår den fysiske kroppen og den materielle verden. Som sådan har dette synet på mennesket som et åndelig vesen likheter med hinduismens uforgjengelige *Atman* og kristendommens udødelige sjel. For Scientology er den virkelige personen ikke kroppen, langt mindre ting som brukes til å utsmykke og utvide kroppslig liv. Den virkelige personen er et naturlig godt åndelig vesen som bruker den fysiske kroppen og den materielle verden. Scientologer kaller dette udødelige åndelige

vesenet «thetanen». Ideelt sett, når thetanen er fullt ut operativ, har den ubegrenset kapasitet av kunnskap og styrke. Imidlertid kan ikke thetanen operere fullstendig og fritt «som årsak» på denne måten inntil den har blitt frigjort fra de mentale blokkeringene og deres skadelige fysiske og psykiske bivirkninger som har påløpt seg over mange tidligere livstider av kroppslig eksistens. Disse mentale blokkeringene, som kalles *engrammer* av scientologer, må slettes før thetanen kan gjenvinne sin kreative kraft og visdom. Denne prosessen med å slette engrammer, som i Scientology kalles *clearing*, har blitt oppdaget og perfektionert av hr. Hubbard i den åndelige helbredelsesteknologien Dianetics og den anvendte religiøse filosofien Scientology.

Scientologys åttende dynamikk bekrefter en åndelig bakgrunn til livet, som radikalt overstiger det empiriske selvet og det fysiske universet. Scientologer er motvillige til å hevde fullstendig teknologisk kontroll og filosofisk forståelse av dette høyeste nivået av åndelighet. Men en slik motvilje har en lang og høyt respektert plass i verdens religioner. Oldtidens jødiske skrifflærde våget ikke å skrive navnet til Gud ut av ærbødighet fremfor hans «shekinah herlighet». Den middelalderske kristne teologen snakket kun om Gud med «veien med fornektelse» i anerkjennelse av Guds transcendent annethet. Den gamle kinesiske vismannen insisterte på at «den *Tao* som kan oppfattes ikke er den virkelige *Tao*». Den middelalderske indiske mystikeren henvendte seg til den Høyeste virkeligheten som «Han som alle ord slår tilbake fra». Scientology reflekterer denne samme hevdvunne religiøse beskjedenheten når den klart bekrefter, men ikke helt forklarer, at individer i siste instans overlever «gjennom et Høyeste vesen» eller «som Uendelighet».

III.II. SCIENTOLOGY SØKER Å OPPNÅ MÅLENE TIL ENHVER RELIGIØS SØKEN

Hver eneste religion er en søken etter frelse. Faktisk vokser behovet for en religion i første omgang ut fra en erkjennelse av at ting ikke er i orden i menneskenes verden. Hvert eneste menneske lever under en dødsdom som truer med å bringe alt til intet. Kulturelle idealer og sosiale institusjoner kan forsterke personens vesen og verdi, men ikke universelt og for evig og alltid. Sakene mennesker støtter, mislykkes alle. De imperiene mennesker skaper, faller alle. Men hver religion lover en vei gjennom eller rundt kaoset og ødeleggelsen som ser ut til å hjemseke alt menneskelig liv. Verdens religioner avviker seg imellom om den «veien» er et individuelt eller et gruppeforetagende, en menneskelig eller guddommelig prestasjon, en jordisk eller himmelsk belønning. Men hver religion lover frelse fra død og over død for alle de som lærer de åndelige leksjonene og mestrer de åndelige metodene i livet.

Frelse er ikke begrenset til en endelig seier over døden i en annen verden eller et fremtidig liv. Religioner tilbyr frelse fra mental forvirring, fysisk ubehag og moralsk kaos som forstyrrer menneskelig liv i denne verden og i dette livet. Typisk lover religioner kraften og tilveiebringer

midlene til å hamle opp med alle marginalsituasjonene i livet. Religioner tilbyr styrke og støtte til personer som blir brakt til grensene for deres analytiske evner, fysiske utholdenhet og moralske innsikt. Kort sagt er religioner bygd for å bære «maksimalbelastningen» av menneskelig forbløffelse, lidelse og fordervethet.

På samme måte som andre religioner, lover Scientology ikke bare en løsning på døden, men gir også en måte å overvinne menneskelig forbløffelse, lidelse og fordervethet. En standarddefinisjon av Scientology, som dukker opp i forsatsbladet på de fleste av publikasjonene dens, retter seg direkte mot disse tre ultimate truslene mot velvære: «Scientology er en anvendt religiøs filosofi og teknologi som løser problemer vedrørende ånden, liv og tanke.» For scientologer er disse problemene som plager menneskeheten, i siste instans åndelige snarere enn bare fysiske eller mentale. Det finnes en underliggende svakhet i ånden, eller mer korrekt, thetanen, som svekker kroppen og mørkner sinnet. Men Scientology lover en måte å frigjøre thetanen fra underbevisste minner om de katastrofene den har lidd i tidligere livstider, og svakhetene den har lidd under i denne livstiden som demper dens bevissthet og forkrøpler dens evner. Således forfølger Scientology det personlige målet om å klare det menneskelige sinnet, kroppen og ånden for alle aberrasjoner.

Som andre religioner er Scientology en søken etter frelse som favner livet i en kommende «verden» så vel som livet i denne verden. Scientologys søken etter frelse sentreres i prosessen med åndelig rådgivning kalt *auditering* – en prosess som har likheter med vestlige skriftemål og østlige meditative teknikker. Auditering både renses og sentrerer det indre livet til thetanen. De første stadiene av auditering handler først og fremst om de åndelige dynamikkene til individet, familien, sosialt og fortidig liv, og er utformet for å produsere sunne og lykkelige mennesker. De etterfølgende trinnene i auditering forsterker individets åndelige bevissthet og evne, for til slutt å frigjøre thetanen fra all avhengighet av den fysiske kroppen og det materielle universet. Kort sagt fremholder Scientology løftet om lykke i dette livet og udødelighet for alle de som krysser dens «Bro til total frihet».

Til slutt, scientologer begrenser ikke løftene om åndelig velvære som oppnås gjennom clearing, til det isolerte individet. Det ultimate formålet til den åndelige teknikken auditering er å «clare planeten» og dermed skape en åndelig tilstand av universell menneskekjærlighet og evigvarende fred. Scientology hevder at i auditering har den den «åndelige teknologien» for å fjerne underliggende åndelige årsaker til all fiendtlighet og fordomsfullhet, all ulikhet og urettferdighet, all krigføring og utnyttelse. Bare når planeten blir claret på den måten vil mennesker oppnå en «sivilisasjon uten sinnssykdom, uten kriminelle og uten krig».

III.III. SCIENTOLOGY UTVISER DIMENSJONENE TIL ET HVILKET SOM HELST RELIGIØST SAMFUNN

Som den foregående diskusjonen viser, er religion ikke bare en privat affære. Religion er et sosialt og historisk fenomen, til tross for det faktumet at religioner har sitt utspring i og finner sitt hjem i det menneskelige hjerte. Individuell religiøs opplevelse utvikler seg fra et religiøst *samfunn* som bevarer og kommuniserer den religionen fra en person til en annen og fra en generasjon til den neste. Som sådan er hvert religiøse samfunn organisert rundt fire bestemte og sammenvevde dimensjoner. Ved å avspeile det faktumet at en religiøs tradisjon har både teori og praksis så vel som individuelle og sosiale aspekter, er religiøse samfunn strukturert som et system av religiøse *overbevisninger*, religiøse *praksiser*, religiøse *institusjoner* og religiøse *ledere*.

Som alle religioner, bekrefter Scientology en karakteristisk samling av religiøse overbevisninger. Individuelle scientologer integrerer disse overbevisningene gjennom omfattende individuelle og gruppe-studier av de filosofiske, tekniske, etiske og trosrettede skrifterne til L. Ron Hubbard. Faktisk er det disse tekstene som står for den autoritative kilden til Scientologys religiøse overbevisninger. Dermed fungerer hr. Hubbards tekster som hellige skrifter og bærer den samme autoritative kraften for Scientology som Bibelen gjør for kristne, Toraen for jøder, Koranen for muslimer, Mormons bok for Jesu Kristi kirke av siste dagers hellige, eller Vitenskap og helse med nøkkel til Skriften for Kristen Vitenskap-kirken. Som sådan anses hr. Hubbard som grunnleggeren av Scientology på en lignende måte som Muhammed holdes som grunnleggeren av Islam eller Joseph Smith er betraktet som grunnleggeren av mormonene.

Som andre religioner opprettholder Scientology en karakteristisk samling av religiøse praksiser. Scientologer høytideligholder ritualene til ekteskap, dåp og begravelse i henhold til seremoniene til Scientologykirken. Men hjertet av Scientologys religiøse liv er praksisene åndelig *auditering* og *trening*. Auditering og trening utgjør de to sidene av Scientologys Bro til total frihet. Scientology-auditering, som har en viss likhet med kristen bekjennelse og buddhistisk meditasjon, er *ikke* bare en annen versjon av psykologisk rådgivning eller psykoanalytisk behandling. Auditering er den åndelige metoden thetaner blir «clearet» fra sine «engrammer» med – blir frigjort fra disse åndelige tilfangetakelsene som formørker sinnet og svekker kroppen. Denne prosessen med clearing skjer gjennom trinn i rekkefølge. Hvert stadium av auditering oppnår enda høyere nivåer av åndelig bevissthet og evne. Faktisk, når nok individer har blitt clearret, har hele planeten en sjanse til også å bli clearret. I samsvar med disse individuelle og kollektive målene for auditering, er scientologer også involvert i den hellige misjonen å spre budskapet til Scientology og å skaffe til veie auditering for andre. Lik slike andre misjonære religioner som buddhisme, kristendom og

islam, søker Scientology å spre sitt budskap og veien til frelse til hele verden og til slutt over hele universet. Scientology-trening er absolutt nødvendig for oppfyllelsen av den verdensomspennende misjonen, i tillegg til å være vesentlige for tilhengers egen åndelige opplysning. Trening involverer intensivt og overvåket studium av skrifter, foredrag og filmer av L. Ron Hubbard. På samme måte som auditering, forekommer treningskurs i påfølgende trinn som er utformet for å utdype åndelig opplysning og utvikle auditeringsteknikk. Til slutt, bare en auditert og trent scientolog besitter den åndelige teknologien til å lede andre over Broen til total frihet.

Som alle religioner har Scientology utviklet spesialiserte sosiale strukturer av organisasjon og lederskap for å tjene sine medlemmer og spre sitt budskap. Scientology er et frivillig religiøst samfunn som er formelt organisert rundt høyst forskjellige religiøse aktiviteter under en strengt hierarkisk styring. Scientologys religiøse tjenester leveres gjennom fem forskjellige slags religiøse sentre, avhengig av nivået av auditering og trening tilgjengelig for et gitt senter. Generelt sett leverer organisasjonene på høyere nivå alle servicene som tilbys av misjoner og kirker på lavere nivå. Scientology-*misjoner* leverer alle «veiene til Broen», så vel som auditering på lavere «grader» opp til tilstanden Clear. Scientologykirker, som også kalles *orger* (forkortelse for «organisasjoner») og finnes i større byer, tilbyr alle «veiene til Broen», så vel som trening opp til «Klasse V-graduert auditor» og auditering til tilstanden «Clear». *Saint Hill-orger* og *Avanserte orger*, som finnes i England, Los Angeles, København og Sydney, spesialiserer seg på auditørtrening og mellomliggende «OT» (Opererende Thetan)-nivåer opp til «OT V». Scientologys *Flag-serviceorg* i Clearwater i Florida, leverer alle tjenester til de høyeste nivåene av trening og auditering opp gjennom «OT VII». Til slutt, kun *Flag ship-serviceorganisasjonen* leverer det høyeste nivået av auditering, «OT VIII».

Scientologykirkens hierarkiske struktur er basert på religiøse grunner og tjener religiøse formål. Kirkens selskapsstruktur ble utformet for å passe sammen med og supplere den kirkelige strukturen. Flesteparten av de individuelle organisasjonene er en separat enhet og opererer under veiledningen og autoriteten til Den internasjonale Scientologykirken, moderkirken for religionen, som er pålagt dissemineringen og den videre utbredelsen av troen. Religious Technology Center er organisasjonen som er ansvarlig for å opprettholde «renheten» til Scientologys anvendte religiøse filosofi og åndelige helbredelsesteknologi. Ved å kopiere en bedriftsmodell gjenspeiler Scientologykirken de dominante sosiale institusjonene i sitt samfunn, på samme måte som den romersk-katolske kirken gjenspeilet middelalderkulturens føydale aristokratier og protestantiske kirkesamfunn gjenspeilet den moderne kulturs kapitalistiske demokratier. Men den bestemte organisatoriske formen som en gitt religion tar, er klart atskillbar fra de karakteristiske religiøse formålene den tjener.

Lederskap i Scientologykirken er basert på autoriteten og den vidtrekkende religiøse visjonen til L. Ron Hubbard. Til forskjell fra eldre tiders religiøse grunnleggere slik som Buddha og Jesus, er Hubbard ikke gjenstand for religiøs tilbedelse blant scientologer, selv om han innrømmes stor religiøs beundring og hengivenhet. Snarere er den anvendte religiøse filosofien og åndelige helbredelsesteknologien han oppdaget og utviklet, alene skjenket ukrenkelighet. Ikke desto mindre, scientologer anser L. Ron Hubbard som en enestående skikkelse i menneskelig og kosmisk historie, siden han alene har funnet en vei gjennom død og alle de «bitene med død» som fratar livet dets naturlige helse, lykke og dets overnaturlige bevissthet og evne. Faktisk tror scientologer at deres grunnlegger, som etter sin død ble befridd fra begrensningene av kroppen sin og denne jorden, fortsetter sin erobring av liv «senere på veien, på den andre siden av Broen».

Scientology har ikke utviklet det fulle spekteret av religiøse spesialister som blir funnet i eldre religiøse tradisjoner. Det er ikke plass for «helbredere» eller «helgener», og intet behov for «profeter» eller «reformatorer» i henhold til Scientologys tro og praksiser. Men fellesroller som «prest» og «lærer» har blitt fast etablert, selv om Scientologer henviser til disse religiøse tjenestemennene som *prester* og som *stab* i Scientologykirken. Scientology-prester er behørig ordinert av Kirken ved fullføringen av et foreskrevet studium og praksisperiode og er, som ordinerte prester, spesielt bemyndiget til å lede søndagsandakter, bryllup, dåp og begravelser, så vel som å levere passende tjenester i form av åndelig auditering og trening. Scientology-staben er trent for en rekke spesialiserte undervisnings- og ledelsesroller i de forskjellige nivåene og grenene av kirkens organisasjoner. Noen av Scientology-prestene og -staben tilhører også en spesiell religiøs orden som kalles *Sjøorganisasjonen*, hvis medlemmer forplikter seg til å tjene i en milliard år og arbeider sammen for å sørge for at Scientology-misjoner og -kirker fortsetter å bevege personer opp Broen, og fremmer på denne måten Kirkens mål om å cleare denne planeten og til slutt universet. Til sist, Scientology sprer også sine religiøse overbevisninger og praksiser gjennom svært engasjerte og trente lekfolk som også er i stand til å levere åndelig auditering og passende nivåer til Scientologys publikum.

III.IV. KONKLUSJON

Med henvisning til min profesjonelle trening og den akademiske forskningen som er oppsummert ovenfor, er jeg overbevist om at Scientology er en religion i ethvert henseende av ordet. Scientologys åndelige metoder og institusjonelle utforming er helt klart særegen, noe som er passende for en ny religion som søker å kombinere åndeligheten til Østens religioner og den historiske eksistensen til vestlige religioner i en «pan-trosretningsomfattende» bevegelse som respekterer andre religiøse tradisjoner mens den overstiger dem. Ikke desto mindre innfrir Scientology tydelig den akademiske definisjonen for enhver religiøs tradisjon, søker klart å oppnå målet til enhver religiøs søken og viser klart dimensjonene til ethvert religiøst samfunn.

IV. EN ANALYSE AV SCIENTOLOGY SOM ET SAMFUNN SOM TILBER

Tilbedelse er en vesentlig del av hver religion, skjønt måten å tilbe på er forskjellig fra en religion til en annen. Det uløselige båndet mellom religion og tilbedelse er opplagt i den vanlige forståelsen av tilbedelse som beundrende troskap og engasjement. Slike karakteristiske holdninger og handlinger er klart antydnet i religion som defineres funksjonelt som «en tilstand av *grunnleggende* anliggende» eller «et middel til *grunnleggende* forandring». Tilbedelse er rettet mot intense interesser. Tilbeende holdninger og handlinger er enda mer åpenbare i religion som defineres grunnleggende som «samordning med den *transcendente* årsaken for personlig og sosial eksistens». Tilbedelse er rettet mot overnaturlige krefter. Ifølge begge definisjonsmessige tilnærminger til religion begynner og slutter alle religioner i tilbedelse.

Omfanget av holdninger og handlinger som omfattes av begrepet tilbedelse, strekker seg til hele den *aktive siden av religion*. I sitt bredeste omfang omfatter tilbedelse alle seremonier, ritualer, høytideligheter, praksiser, begivenheter eller tjenester som oppstår i løpet av en hellig sammenheng og for et hellig formål. Sett i lys av dette kan tilbedelse by på hele spekteret fra folkefest til privat selvforydelse, fra høytidelige festivaler til vanemessige rutiner. Men uttrykket «tilbedelse» er vanligvis forbeholdt den tilsiktede dyrkingen av vedvarende religiøse overbevisninger, verdier og synspunkter gjennom en disiplinert fremgangsmåte. Som sådan omfatter tilbedelse hele personen i fikserte mønstre av guddommelig tjeneste som definert av en bestemt religiøs tradisjon. Selvfølgelig varierer religiøse tradisjoner blant seg selv angående gjenstander, former og anledninger for å tilbe, avhengig av deres særegne forståelse av den guddommelige og menneskelige realiteten.

IV.I. MÅLET FOR TILBEDELSE I SCIENTOLOGY

I den lange historien til religioner har gjenstandene for tilbedelse omfattet alt fra overnaturlige vesener til naturlige landemerker, fra usynlige krefter til heroiske individer, fra abstrakte prinsipper til konkrete symboler. Men som historikeren Arnold Toynbee har vist, kan denne tilsynelatende forskjellen blant menneskehetens tilbedelse reduseres til *tre* gjenstander eller mål – natur, menneskeheten og en Absolutt virkelighet som er hverken natur eller menneskeheten, men er i dem og på samme tid utover dem.

De fleste religionshistorikere er enige i at de tidligste formene for religion var rotfestet i tilbedelsen av naturlige fenomener eller menighetssamfunn. Polyteismene i oldtidens verden var feiringer av kreftene og mulighetene til de naturlige omgivelsene eller den menneskelige verden. Disse formene

for tilbedelse har helt klart ikke forsvunnet fra jordens overflate. Men de store «verdensreligionene» fokuserer på tilbedelse av en Absolutt virkelighet som overgår både natur og historie.

Denne Absolutte virkeligheten blir forstått på svært forskjellige måter blant de forskjellige religionene. Generelt sagt forstår de vestlige religionene, som jødedommen, kristendommen og islam, denne Absolutte virkeligheten i personlig form. Disse tradisjonene tilber en personlig Virkelighet som kan kjennes og tjenes på en forholdsbasert måte. Tilbedelsen til disse teistiske religionene har som endelig mål en samhørighet med dette personlige Vesenet. Som kontrast, igjen generelt sagt, forstår Østens religioner, som hinduismen, buddhismen og taoismen, denne Absolutte virkeligheten i *upersonlig* form. Disse tradisjonene tilber en forenende Virkelighet som kan forstås og erfares på en indre måte. Tilbedelsen til disse monistiske religionene søker til slutt en *forening* med dette upersonlige Vesenet.

Scientology hører klart hjemme blant de religionene hvor tilbedelse rettes mot en Absolutt virkelighet som overgår den naturlige orden og menneskelig eksistens mens den støtter og oppfyller begge. Som bemerket ovenfor, det endelige målet for det religiøse livet i Scientology er overlevelse «gjennom et Høyeste vesen» eller «som Uendelighet». Som vi skal se er auditering og trening de primære formene for tilbedelse i Scientologykirken. Disse tilbeende aktivitetene utstyker og hjelper scientologer med å overleve og trives på alle åtte dynamikker. Disse åndelige øvelsene skaper sunne og lykkelige personer, familier og grupper. Men til sjuende og sist gjør tilbedelse det mulig for individuelle scientologer å finne seg selv som åndelige vesener i et åndelig univers som radikalt overgår den fysiske kroppen og den materielle verden.

Som sådan har Scientologys forståelse av Absolutt virkelighet mer til felles med de mystiske tradisjonene i de østlige religionene enn deres teistiske motstykker i Vesten. Selv om Scientologykirken resolutt bekrefter *eksistensen* til Gud, har den ingen læresetning angående Guds *natur*. Scientologer står fritt til å symbolisere Gud i enten personlig eller upersonlig form så lenge de bekrefter realiteten til Gud. Men for det meste tenker de på Gud mindre som et personlig Vesen som forlanger personlig hengivenhet og lydighet, enn som en åndelig kraft som inviterer til individuell utforskning og oppdagelse. Gud finnes innenfor snarere enn utenfor, gjennom individuell opplevelse snarere enn dogmatisk lære.

IV.II. FORMENE FOR TILBEDELSE I SCIENTOLOGY

Formene for tilbedelse skiller seg fra en religion til en annen, avhengig av en gitt religions bestemte forståelse av de guddommelige og menneskelige virkelighetene. Men visse brede generaliseringer kan dras mellom formene for tilbedelse i de vestlige og østlige religiøse tradisjonene. Til forskjell

fra vestlige religiøse tradisjoner, hvor metodene for tilbedelse er fokusert på bønn og lovprising i retning av en personlig Gud, er metodene for tilbedelse i østlige religioner sentrert i meditasjon og identifisering med et upersonlig Absolutt. De førstnevnte religionene høytideligholder et forhold mellom individet og Det høyeste vesen, de senere etablerer forbindelsen mellom det sanne selv og maksimal Virkelighet.

Mens Scientology er en særskilt religion med sine egne særskilte former for tilbedelse, har disse formene mer til felles med de åndelige metodene til Østens religioner enn de åndelige andaktene i vestlige trosretninger. Tilbedelse i Scientologykirken er, som i dens østlige motstykker, en høyt disiplinert og grundig kultivert prosess av selv-eksaminasjon og -utvikling. Disse åndelige øvelsene til å øke individets bevissthet og evne er grovt inndelt i de to kategoriene auditering og trening, de to sidene av Scientologys Bro til total frihet.

Scientology-auditering, som har en viss likhet med kristen bekjennelse og buddhistisk meditasjon, er en form for åndelig veiledning hvilket gjør det mulig for en person å oppdage sin identitet som et åndelig vesen som har potensialet for uendelig overlevelse. Etter hvert som man når høyere og høyere opp på Broen, strekker auditering seg fra svært enkle til mer granskende religiøse opplevelser. Scientologer tror at de høyeste nivåene av åndelig bevissthet og evne kun kan oppnås ved å gå gjennom graderte nivåer av auditering. De lavere nivåene av auditering fører til den åndelige tilstanden «Clear», der en person blir frigjort til å leve et sunt og produktivt liv, mens de høyere nivåene av auditering kjent som «Opererende Thetan»-nivåene bidrar til thetanens evne til direkte å påvirke livet, materie, energi, rom og tid.

Scientology-trening, som ligner studium av skriftmaterialer og religiøs instruksjon i jødedommen og kristendommen så vel som i hinduismen og buddhismen, utdypes den friheten som oppnås gjennom åndelig auditering, ved kunnskap oppnådd gjennom religiøs utdanning. Den omfattende rekkevidden av trening i Scientology er delt opp i mange kurs – alt fra lavere kursnivåer som lærer grunnleggende prinsipper til øvre kursnivåer som dekker alt det filosofiske og tekniske materialet i Dianetics og Scientology. I så henseende gir trening like mye åndelig innsikt som det auditering gjør. Faktisk består utøvelsen av troen for scientologer av like store deler auditering og trening innen prinsippene og teknologien i Scientology. En person kan ikke oppnå full åndelig bevissthet og kontroll over livet sitt uten å bevege seg oppover på begge sider av Broen til total frihet.

Mens de primære formene for tilbedelse i alle religioner er rettet mot hellige gjenstander og uttrykker åndelige opplevelser, finnes det andre ritualer som rutinemessig utføres i sammenheng med og i kraft av tilbedelse. Viktigst blant disse andre praksisene er overgangsritualene som markerer store øyeblikk av overgang og forvandling i individuelle og kollektive liv. Hver religion

har sine feiringer av den troendes livssyklus og tradisjonens hellige historie, og Scientology er intet unntak. Scientologykirker holder regelmessig ritualer for navngivning, bryllup og begravelse i henhold til seremoniene i Scientology, så vel som å minnes de hellige dagene i deres tros hellige historie og vanlige liv.

IV.III. ANLEDNINGENE FOR TILBEDELSE I SCIENTOLOGY

I historien til religioner kan tilbedelse forekomme ved enten private eller offentlig anledninger. Tilbedelse er ikke begrenset til de formelle seremoniene og kollektive feiringene av et samlet religiøst samfunn. Privat tilbedelse finnes ofte i hjemmet hvor det er avhengig av faste tider (slik som måltider eller når man står opp eller går og legger seg). Den kristnes daglige andakter, Jødens rituelle benediksjoner, muslimens daglige bønner, hinduens seremonielle messing og buddhistens sittende meditasjon er alle autentiske uttrykk for tilbedelse, selv om det blir gjennomført i privatsfæren av ens hjem eller til og med i tilbaketrukkenheten av ens sinn. Men tilbedelse er også en offentlig begivenhet, enten den utføres i fellesskap med andre eller bare i selskap med andre. Kollektiv tilbedelse er normen for offentlig tilbedelse i de teistiske religionene i Vesten. Folks ord blir presentert for Gud i formaliserte bønner og ros, og Guds ord forkynnes tilbake til folket i skrifter og uttalelse. Mønsteret for offentlig tilbedelse er litt annerledes i de monistiske religionene i Østen. Det finnes naturligvis mange kunstferdige seremonier og festivaler som høytideligholdes på en kollektiv måte. Men individuelle tilbedere samles typisk i offentlige helligdommer, hvor hver tilbeder messer og gjennomfører det fastsatte ritualets utsagn og symbolske bevegelser som et uttrykk for personlig hengivenhet. Ved begge typer av offentlig tilbedelse, er feiringen av tilbedelse avhengig av en klasse av eksperter som er mestere i metodene og betydningen av tilbedelse.

I likhet med andre religioner kan tilbedelse i Scientologykirken forekomme ved private så vel som offentlige anledninger. Auditering kan forekomme i enhver stille, uforstyrret omgivelse, slik som hjemme. Imidlertid blir det overvåket av en høyt utdannet casesupervisor under slike forhold gjennom bruk av en løpende skriftlig opptegnelse av auditeringssessionene. Størsteparten av auditering finner sted i kirkens lokaler der det er spesielt utstyrte rom for dette formålet, og hvor hjelp fra casesupervisorer og andre er lett tilgjengelig for å hjelpe med tidsplanleggingen og administrasjonen av disse religiøse tjenestene. Med det begrensede unntaket av brevkurs som kan gjøres hjemme, som er lagd for å lede en gjennom de grunnleggende bøkene i Dianetics og Scientology, gjennomføres all formell trening i kirkens lokaler under trente kurssupervisorer. Auditering på noen av de øvre nivåene, «OT»-nivåene, blir utført som «soloauditering». I dette tilfellet følger en scientolog nøyaktige instruksjoner, auditerer seg selv alene, som både auditøren og personen som mottar auditering. Imidlertid gjøres soloauditering bare under vern av en Avansert Organisasjon eller Flag serviceorganisasjonen hvor den skriftlige dokumentasjonen av auditeringssessionene rutinemessig gjennomgås av casesupervisorer for å sikre at auditeringen

holder seg til relevante skrifter og at det forventede åndelige utbyttet blir oppnådd. Selv om både auditering og trening har en tendens til å være individuelle snarere enn gruppemetoder for tilbedelse i Scientology, er dette ikke mer uvanlig enn en buddhist som praktiserer meditasjon i et Buddhistsenter under ledelse av en åndelig mester, eller rabbinerstudenten som studerer Toraen i en jeshiva under en Talmud-lærd.

Uansett oppregning av anledninger for tilbedelse – om tilbedelse er privat eller offentlig, alene eller kollektiv – spiller tilbedelsessenteret en uunnværlige rolle i enhver religion. Slike tilbedelsessentre går under forskjellige navn og foreviser forskjellige arkitekturer. Kirker, synagoger, moskeer, templer, ashramer, helligdommer har sitt eget særegne utseende og kjennetegn. Men deres religiøse formål og funksjoner er ganske like. Disse «stedene for tilbedelse» gir den hellige rammen der de «guddommelige tjenestene», passende for en gitt religion, regelmessig utføres. Som enhver religion har Scientologykirker sin egen særskilte atmosfære. Men de er sentrene for både private og offentlige tjenester av tilbedelse.

IV.IV. KONKLUSJON

På bakgrunn av min profesjonelle trening og den akademiske forskningen som er oppsummert over, er jeg overbevist om at Scientology er et samfunn som tilber. Som det sømmer seg for en ny religion, er Scientologykirkens former for tilbedelse utpreget i overensstemmelse med dens særskilte forståelse av de guddommelige og menneskelige virkelighetene. Men, i likhet med andre religiøse tradisjoner er Scientologys tilbedelse ment å forsterke åndelig bevissthet og utvikle den åndelige evnen til individet, familien, samfunnet og i siste instans verden.

LONNIE D. KLIEVER

26. september 1994

